

ადგილობრივ დონეზე ახალგაზრდობის საქიროებებისა და გამოწვევების კვლევა

ლაგოდეხის მუნიციპალიტეტი

კვლევის ანგარიში

მომზადებულია კვლევისა და საკონსულტაციო კომპანია „ეისითი“-ს მიერ
სსიპ ახალგაზრდობის სააგენტოსთვის

აგვისტო, 2021
თბილისი

შინაარსი

მოკლე მიმოხილვა	3
ძირითადი მიგნებები	4
მეთოდოლოგია	7
1. კვლევის შედეგები	9
1.1. ახალგაზრდული აქტივობები	9
1.2. ჩართულობა და აქტივიზმი	12
1.3. უფლებები	16
1.4. პრობლემები	17
1.5. სასურველი აქტივობები	24

მოკლე მიმოხილვა

ახალგაზრდობა საზოგადოების უმნიშვნელოვანესი ნაწილია, რომელმაც ცვლილებებისა და განვითარების პროცესში არა უბრალოდ მონაწილის როლი შეიძლება ითამაშოს, არამედ თავად იქცეს გარდამტეხი პროცესების ინიციატორად. ამდენად, ტრანსფორმაციისა თუ განვითარების პროცესში მნიშვნელოვანია მათი მხარდაჭერა. ეს გულისხმობს, არა უბრალოდ ახალგაზრდებისთვის სხვადასხვა ცოდნისა და უნარის ათვისებისთვის აუცილებელ სერვისებზე ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფას, არამედ ახალგაზრდების უფლებების დაცვას, მათი საჭიროებების შესწავლასა და რეაგირებას, როგორც ადგილობრივ, ისე ცენტრალურ დონეზე. ეს ყველაფერი ერთად ქმნის ხელსაყრელ გარემოს ახალგაზრდების და, შესაბამისად, საზოგადოების განვითარებისთვის.

ახალგაზრდების განვითარების ხელშეწყობა ახალგაზრდობის პოლიტიკის ეფექტიან განხორციელებას გულისხმობს. ახალგაზრდობის პოლიტიკის განვითარების სამართლებრივი ბაზა „საქართველოს ახალგაზრდობის კონცეფციის 2020-2030“-ის ფარგლებში შექმნილია. მისი ერთ-ერთი სტრატეგიული პრიორიტეტის გათვალისწინებით, რომელიც ცენტრალურ და მუნიციპალიტეტების დონეებზე სახელმწიფო ახალგაზრდული პოლიტიკის მართვის სრულყოფას გულისხმობს, ადგილობრივმა მუნიციპალიტეტებმა ხელი უნდა შეუწყონ ახალგაზრდობის პოლიტიკის განხორციელებას ადგილობრივ დონეზე. ამ თვალსაზრისით მნიშვნელოვანია, რომ პოლიტიკამ უპასუხოს ახალგაზრდების საჭიროებებს და შექმნას გარემო, სადაც ახალგაზრდები თავად მიიღებენ მონაწილეობას როგორც მათთვის მნიშვნელოვანი გადაწყვეტილებების მიღებაში, ასევე ამ გადაწყვეტილებებისთვის აუცილებელი აქტივობების დაგეგმვა-განხორციელებაში.

მუნიციპალიტეტში ფუნქციონირებადი ახალგაზრდობის პოლიტიკის არსებობისთვის, აუცილებელია ის კვლევას ეფუძნებოდეს. აღნიშნულისთვის „ახალგაზრდობის სააგენტომ“ შეიმუშავა მუნიციპალური ახალგაზრდობის პოლიტიკის განვითარების პროგრამა, რომლის თანახმადაც მხარდაჭერილია კვლევაზე დაფუძნებული ახალგაზრდობის პოლიტიკის დოკუმენტების შექმნა. აღნიშნული კვლევა ამ პროგრამის ნაწილია, რომელიც ჩატარდა ახალგაზრდობის სააგენტოს ინიციატივით და მხარდაჭერით. კვლევა მიზნად ისახავს ახალგაზრდობის საჭიროებებისა და გამოწვევების შესწავლას რეგიონულ და მუნიციპალურ დონეზე.

კვლევა რაოდენობრივი და თვისებრივი მეთოდების გამოყენებით ჩატარდა და დაეფუძნა პირისპირ ინტერვიუებს, სიღრმისეულ ინტერვიუებსა და ფოკუსურ დისკუსიებს. აღნიშნული დოკუმენტი თვისებრივი და რაოდენობრივი კვლევის შედეგების ანგარიშს წარმოადგენს, რომელიც ეფუძნება ყვარლის მუნიციპალიტეტში ჩატარებულ 3 სიღრმისეულ ინტერვიუს ძირითად ინფორმანტებთან და 3 ფოკუსურ დისკუსიას ახალგაზრდების სამ ასაკობრივ ჯგუფთან როგორც ქალაქის, ასევე სოფლის ტიპის დასახლებებდიან, ასევე 150 პირისპირ ინტერვიუს 14-29 წლის ახალგაზრდებთან.

ძირითადი მიგნებები

- ახალგაზრდობის მუნიციპალური პროგრამებისა და სერვისების არსებობის შესახებ ახალგაზრდების ინფორმირების მაჩვენებელი დაბალია. ათიდან დაახლოებით ახალგაზრდამ არ იცის მათი არსებობის შესახებ (56%);
- ახალგაზრდების ყველაზე დიდი ნაწილისთვის მუნიციპალიტეტში ხელმისაწვდომია სპორტული წრეები (33%). ამასთან მნიშვნელოვან ნაწილს არცერთ სერვისზე არ აქვს წვდომა დასახლებაში (48%);
- ყველაზე სერიოზული გამოწვევა ახალგაზრდებისთვის დასაქმებაა და სწორედ დასაქმების ხელშეწყობა სახელდება განსაკუთრებით მნიშვნელოვან საკითხად დიდი ნაწილის მიერ (47%);
- გარდა სამუშაო ადგილების არსებობისა (62%), დასაქმებისთვის მნიშვნელოვან ხელშემწყობ ფაქტორებად სახელდება პროფესიული უნარ-ჩვევების ფლობა (51%) და ინგლისური ენის ცოდნა (32%), ასევე ტექნიკური უნარ-ჩვევების ფლობა (31%);
- სწორედ პროფესიული უნარ-ჩვევების დახვეწაში მხარდაჭერა დაეხმარებოდა გამოკითხულთა ყველაზე დიდ ნაწილს დასაქმებაში (69%). ასევე, მხარდაჭერა ინგლისური ენის შესწავლასა (57%) და სტაჟირების პროგრამებზე ხელმისაწვდომობა/სამუშაო გამოცდილების დაგროვებაში (47%) მხარდაჭერა. ამასთან, 16%-ისთვის მნიშვნელოვანია მხარდაჭერა ქართული ენის შესწავლაში;
- ხელმისაწვდომობა/სამუშაო გამოცდილების დაგროვებაში (53%) მხარდაჭერა;
- სპორტით/ფიზიკური აქტივობით დაკავება შეფასებულია, როგორც მნიშვნელოვანი. ამასთან, სპორტულ წრეებზე ხელმისაწვდომობაც განსაკუთრებით მნიშვნელოვნად ჩაითვალა ახალგაზრდების დიდი ნაწილის მიერ (71%);
- მიუხედავად სპორტით/ფიზიკური აქტივობით დაკავების მნიშვნელოვნად შეფასებისა, ახალგაზრდების მცირე ნაწილია მისით დაკავებული. მხოლოდ მეხუთედი მიუთითებს იმაზე, რომ მის მუნიციპალიტეტში ახალგაზრდების მნიშვნელოვანი ნაწილი ან თითქმის ყველა დაკავებულია სპორტით (19%);
- ფინანსური ხელმისაწვდომობა, ცხოვრების ჯანსაღი წესის პოპულარიზაცია, შესაბამისი ინფრასტრუქტურა, ასევე სპორტული წრეების/კლუბების არსებობა ფასდება, როგორც მნიშვნელოვანი სპორტით/ფიზიკური აქტივობით მეტი ახალგაზრდის დაინტერესებისთვის;
- ახალგაზრდებისთვის, გარდა სპორტულ წრეებზე ხელმისაწვდომობისა, დასახლებაში ისეთ სერვისებზე ხელმისაწვდომობის მნიშვნელობა გამოიკვეთა, როგორებიცაა უცხო

ენის შემსწავლელი კურსები (48%), სახელოვნებო/კულტურის წრეები (33%) და სივრცეები შეკრებებისთვის (33%);

- ➔ ახალგაზრდების მნიშვნელოვანი ნაწილი არ მონაწილეობს ახალგაზრდებისთვის მნიშვნელოვანი **გადაწყვეტილებების მიღების პროცესში** (90%);
- ➔ მუნიციპალიტეტში 49% მიუთითებს, რომ მათ მუნიციპალიტეტში **აქტიური ახალგაზრდების მცირე ჯგუფები არსებობს**, რომლებიც ერთდროულად სხვადასხვა აქტივობაში მონაწილეობენ. ათიდან დაახლოებით ორი ახალგაზრდა ასევე ამბობს, რომ მათ მუნიციპალიტეტში **ახალგაზრდები არ მონაწილეობენ სამოქალაქო აქტივობებში** (18%);
- ➔ **დაბალი სამოქალაქო ჩართულობის მიზეზებად** სამოქალაქო აქტივობის მნიშვნელოვნების გაუცნობიერებლობა, ჩართულობის მექანიზმების შესახებ ინფორმაციის არქონა და, ასევე იმ აქტივობების არდაგეგმვა სახელდება, რომლებშიც შეიძლება მონაწილეობის მიღება;
- ➔ დაბალია ახალგაზრდების მონაწილეობა **მოხალისეობრივ საქმიანობაში**. მსგავს აქტივობაში მონაწილეობის გამოცდილება არ აქვს ბოლო 1-2 წლის მანძილზე ახალგაზრდების 65%-ს. ახალგაზრდები აღნიშნულის მთავარ მიზეზებად ასახელებენ იმას, რომ არ სმენიათ მსგავსი აქტივობების შესახებ, ვერ მოიცალებს ან არ ქონდათ სურვილი;
- ➔ დაბალია ახალგაზრდების მონაწილეობა სხვადასხვა **სამოქალაქო აქტივობაშიც**. მსგავსი გამოცდილების არარსებობას ბოლო 1-2 წლის მანძილზე ათიდან რვა გამოკითხული აფიქსირებს (78%). აქაც მთავარ მიზეზებად სურვილისა და დროის არქონა დასახელდა. ასევე ის, რომ არ სმენიათ დაგეგმილი აქტივობების შესახებ;
- ➔ ახალგაზრდებისთვის ყველაზე ნაკლებად ღირებულია იყვნენ **პოლიტიკურად ჩართულები**, ამასთან, ნახევარი **პოლიტიკით საერთოდ არ არის დაინტერესებული** (50%);
- ➔ ათიდან ოთხი ახალგაზრდაა **დაინტერესებული ზოგადად საქართველოს პოლიტიკით** (43%). ნატოსთან საქართველოს ურთიერთობით მესამედი (29%), ევროკავშირთან საქართველოს ურთიერთობით კი გამოკითხულთა მეოთხედია (26%) დაინტერესებული;
- ➔ ახალგაზრდების 44%-ს უჭირს დაასახელოს ერთი **უფლება** მაინც, რომელიც სმენია. ამის მიუხედავად, ათიდან ექვსი ახალგაზრდა მიიჩნევს, რომ მისი უფლებები დაცულია (59%);
- ➔ ყველაზე გავრცელებული **სარისკო ქცევები** მუნიციპალიტეტში სიგარეტის მოწევა, თანამედროვე ტექნოლოგიური საშუალებებით ზედმეტად გატაცება და ალკოჰოლის მოხმარებაა;
- ➔ როგორც შიდა, ასევე გარე **მიგრაციის** განზრახვა არ არის მაღალი. უახლოესი 2-3 წლის მანძილზე შიდა მიგრაციაზე 49%, გარე მიგრაციაზე კი - 70% არ ფიქრობს. მათი მთავარი მოტივაცია კი, ვინც ამგვარ განზრახვებს აფიქსირებს, დასაქმების უკეთეს

შესაძლებლობებს, უკეთეს განათლებაზე ხელმისაწვდომობასა და უკეთესი ცხოვრების პირობებს უკავშირდება როგორც შიდა, ასევე გარე მიგრაციის შემთხვევაში;

- **საკუთარი ცხოვრებით კმაყოფილება** ამ ეტაპზე, ყველა ფაქტორის გათვალისწინებით, საშუალოზე მაღალია (5 ქულა მაქსიმალური 7-დან);
- **უახლოესი 10 წლის პერსპექტივაში**, როგორც ქვეყნის, ასევე საკუთარი მუნიციპალიტეტისა და პირადად მათი სოციო-ეკონომიკური მდგომარეობის შეფასება მეტ-ნაკლებად დადებითია. ამასთან, გამოიკვეთა, რომ პირადად საკუთარი სოციო-ეკონომიკური მდგომარეობის უკეთესობისკენ ცვლილების მოლოდინი უფრო მაღალია (76%), ვიდრე მუნიციპალიტეტისა (54%) თუ ქვეყნის (51%) შემთხვევაში.

მეთოდოლოგია

კვლევის მიზანია შეისწავლოს ახალგაზრდობის უფლებები, საჭიროებები, გამოწვევები და ინტერესები ადგილობრივ დონეზე.

აღნიშნულის შესასწავლად განისაზღვრა კვლევის შემდეგი ამოცანები:

- ➔ ახალგაზრდობის საჭიროებებისა და გამოწვევების იდენტიფიცირება;
- ➔ ახალგაზრდობის ინტერესების, მოტივაციისა და მოლოდინების იდენტიფიცირება;
- ➔ გამოწვევების იდენტიფიცირება, რომლებიც არსებობს ადამიანის უფლებების რეალიზების თვალსაზრისით;
- ➔ იმ შესაძლებლობების იდენტიფიცირება, რომელთა გაფართოებაც გაამჯობესებდა სხვადასხვა აქტორის მიერ ნაკისრი ვალდებულებების შესრულებას.

პროექტის მიზნებისა და ამოცანების გათვალისწინებით, შემუშავდა კვლევის მიდგომა, რომელიც ითვალისწინებს (1) რაოდენობრივი და (2) თვისებრივი კვლევის ჩატარებას.

რაოდენობრივი კვლევის ფარგლებში გამოყენებული იყო პირისპირ ინტერვიუს ტექნიკა და ლაგოდების მუნიციპალიტეტში გამოიკითხა 150 ახალგაზრდა. თვისებრივი კომპონენტის ფარგლებში გამოყენებული იყო ფოკუსური ჯგუფის და სიღრმისეული ინტერვიუების ტექნიკები. სულ ლაგოდების მუნიციპალიტეტში ჩატარდა 3 ფოკუსური დისკუსია და 3 სიღრმისეული ინტერვიუ. ფოკუსურ ჯგუფებში რესპონდენტების შერჩევისას გათვალისწინებული იყო შემდეგი კრიტერიუმები: ასაკი (14-17, 18-23, 24-29 წლის ჯგუფები); სქესი; დასახლების ტიპი (ქალაქი/სოფელი); განათლება; სამუშაო გამოცდილება; სოციალური ჯგუფი (სოციალურად დაუცველი). ასევე, მუნიციპალიტეტის თავისებურებების გათვალისწინებით, დისკუსიებზე მოწვეულები იყვნენ ეთნიკური უმცირესობის წარმომადგენლები.

რაც შეეხება სიღრმისეულ ინტერვიუებს, ისინი ჩატარდა ძირითად ინფორმანტებთან,¹ რომელთაგან ერთი წარმოადგენდა ადგილობრივ თვითმმართველობას. კერძოდ, რესპონდენტი, რომელიც მუნიციპალიტეტის მერიაში ახალგაზრდობის საკითხებზეა

¹ ძირითადი ინფორმანტი - პირი, რომელიც სიღრმისეული ინტერვიუსთვის მიზნობრივად შერჩეული და წარმოადგენს კვლევის საკითხთან დაკავშირებით ყველაზე გაცნობიერებული ადამიანების ჯგუფს.

პასუხისმგებელი. ორი ინტერვიუ კი ჩატარდა ადგილობრივი არასამთავრობო ორგანიზაციების წარმომადგენლებთან.

Covid 19-ის გავრცელების გამო სიღრმისეული ინტერვიუები და ფოკუსური დისკუსიები ჩატარდა ონლაინ რესპონდენტისთვის მისაღებ დროსა და ონლაინ პლატფორმის გამოყენებით.

ცხრილი # 1. კვლევის დიზაინი

კვლევის დიზაინი			
ტექნიკა	ფოკუსური ჯგუფი	სიღრმისეული ინტერვიუ	პირისპირ ინტერვიუ
სამიზნე ჯგუფი	14-29 წლის ახალგაზრდები: 1. 14-17 წელი 2. 18-23 წელი 3. 24-29 წელი	1. ახალგაზრდობის საკითხებზე პასუხისმგებელი პირი ადგილობრივ მუნიციპალიტეტში (1 ინტერვიუ) 2. სამოქალაქო სექტორის (არასამთავრობო) წარმომადგენელი, რომელიც მუშაობას ახალგაზრდობის საკითხებზე (2 ინტერვიუ)	14-29 წლის ახალგაზრდები
რაოდენობა	3	4	150
კვლევის არეალი	ლაგოდეხის მუნიციპალიტეტი		
შერჩევის მეთოდი	მიზნობრივი	მიზნობრივი	შემთხვევითი
დისკუსიის ხანგრძლივობა	1.5-2 საათი	30-40 წუთი	45-50 წუთი

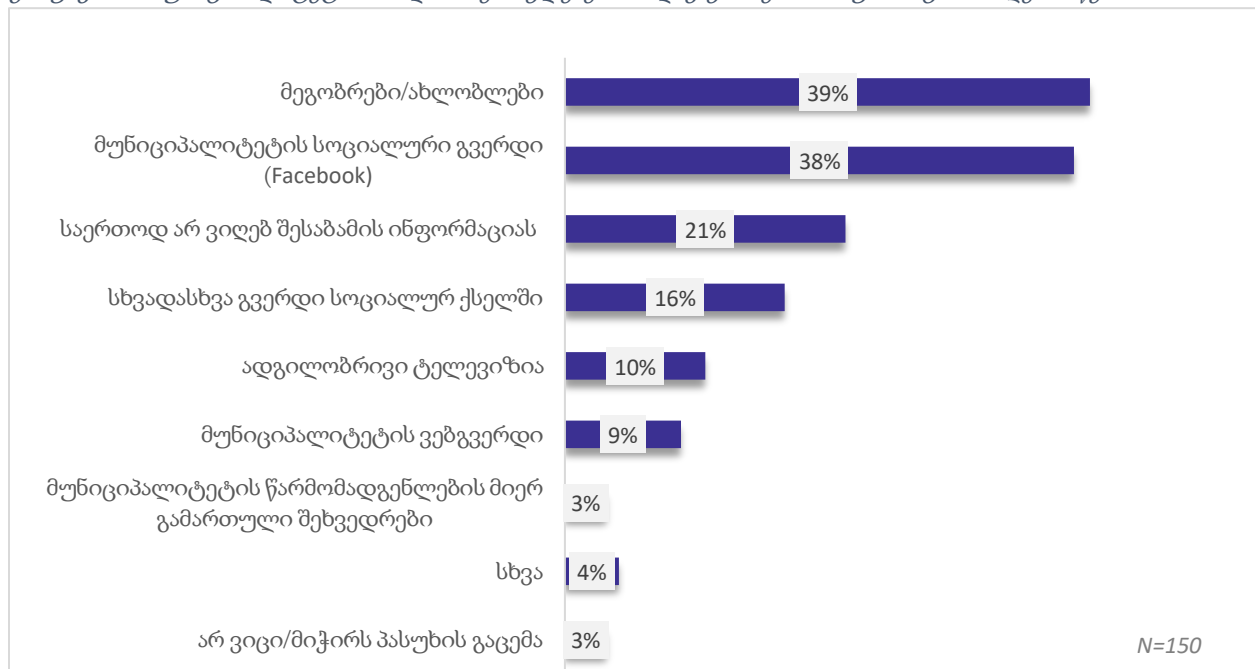
დოკუმენტში წარმოდგენილი კვლევის თვისებრივი კომპონენტების შედეგად მიღებული მონაცემების ანალიზი. კვლევის შედეგები გამოყენებული იქნება დაინტერესებული მხარეების მიერ სამომავლო აქტივობების დასაგეგმად.

1. კვლევის შედეგები

1.1. ახალგაზრდული აქტივობები

ლაგოდეხის მუნიციპალიტეტში ახალგაზრდები ინფორმაციას საკუთარ მუნიციპალიტეტში მიმდინარე მოვლენებთან დაკავშირებით ძირითადად ორი წყაროდან - მეგობრების/ახლობლებისგან (39%) და მუნიციპალიტეტის სოციალური ქსელიდან (38%). საგულისხმოა ის, რომ გამოკითხულთა მეხუთედი საერთოდ არ იღებს შესაბამის ინფორმაციას (21%). ამასთან, საგულისხმოა, რომ ათიდან ერთი გამოკითხულისთვის ინფორმირების წყარო ადგილობრივი ტელევიზიაა (10%).

გრაფიკი # 1. მუნიციპალიტეტში მიმდინარე მოვლენებთან დაკავშირებით ინფორმაციის მიღების წყარო

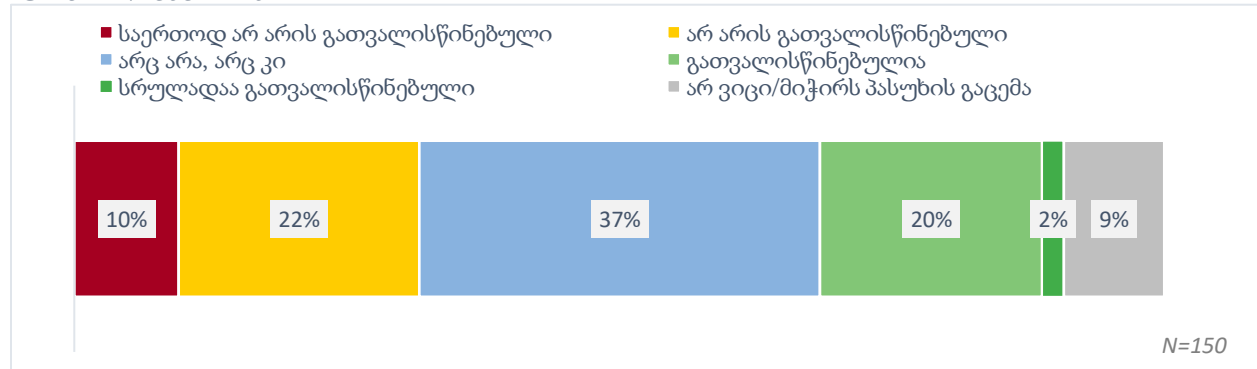

აქვე უნდა აღინიშნოს, რომ გამოკითხულთა უმრავლესობას აქვს კომპიუტერზე წვდომა სახლში (59%) თუ სახლს გარეთ (3%) ან როგორც სახლში, ისე გარეთ (2%). თუმცა, აქვე ხაზგასასმელია, რომ არც სახლში და არც გარეთ კომპიუტერზე წვდომა არ აქვს გამოკითხულთა 37%-ს. რაც შეეხება ინტერნეტს, დღეში რამდენიმე საათს უთმობს მას გამოკითხულთა აბსოლუტური უმრავლესობა (77%) და ასევე უმრავლესობა მას სოციალურ ქსელ ფეისბუქისთვის (83%) იყენებს.

იმასთან დაკავშირებით, თუ რამდენადაა მათი მსგავსი ახალგაზრდების ინტერესები გათვალისწინებული ადგილობრივ დონეზე, რაოდენობრივი კვლევის მონაწილეების

შეფასებები არცთუ დადებითია. აღნიშნულს ნეიტრალურად გამოკითხულთა 37% აფასებს, მაშინ როდესაც დადებითია შეფასება მეხუთედის (22%). მოსაზრებას კი იმის შესახებ, რომ მათთანირი ახალგაზრდების ინტერესები არ არის გათვალისწინებული 22% იზიარებს, 10%-ის აზრით კი, საერთოდ არ არის ინტერესები გათვალისწინებული (10%).

გრაფიკი # 2. შეფასება, გათვალისწინებულია თუ არა რესპონდენტების მსგავსი ახალგაზრდების ინტერესები მუნიციპალიტეტის მიერ

მუნიციპალიტეტში დაგეგმილი აქტივობები პასუხობს თუ არა ახალგაზრდობის ინტერესებს, ამასთან დაკავშირებით თვისებრივი კვლევის მონაწილე სკოლის ასაკის ახალგაზრდების შეფასებები პოზიტიური იყო. მათთვის აღნიშნულის ინდიკატორი დაგეგმილ აქტივობებში ახალგაზრდების მაღალი ჩართულობაა. თუმცა, უფროსი ასაკის ახალგაზრდებისთვის აქტივობებზე დასწრება თუ მონაწილეობა აიხსნება არა იმით, რომ ისინი მათ ინტერესებს პასუხობს, არამედ იმით, რომ არჩევანია შეზღუდული.

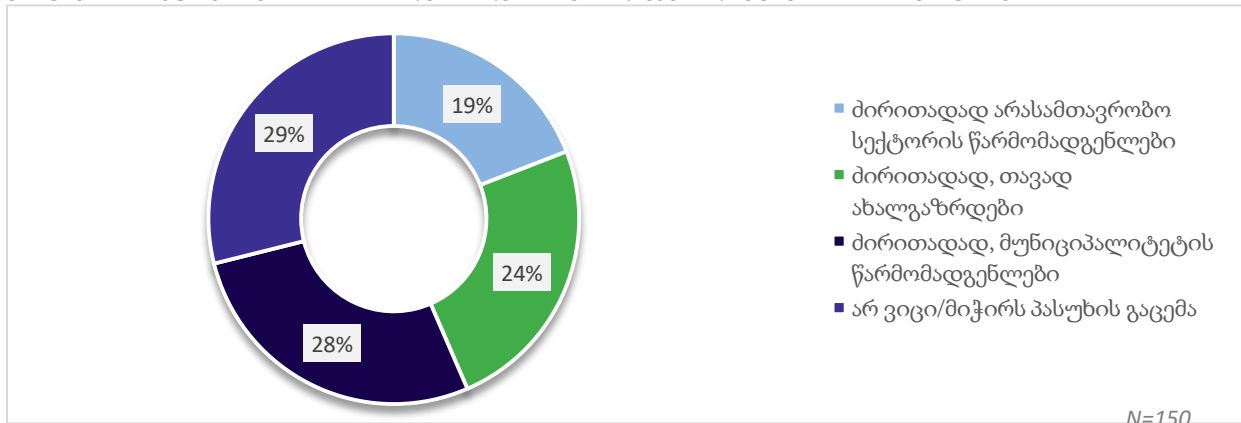
რაც შეეხება უშუალოდ აქტივობებს, რომლებიც ლაგოდეხის მუნიციპალიტეტში ტარდება, დისკუსიებზე გაიხსენეს რეინჯერების პროგრამა, ტყის თამაშები, სპორტულ აქტივობები და სხვა. დასახელდა ასევე ბანაკები, უცხო ენის შემსწავლელი კურსები, ნახატებისა და ხელნაკეთი ნივთების გამოფენა-გაყიდვა. ხაზგასმული იყო, რომ მუნიციპალიტეტში ფუნქციონირებს „ლელიანის ზრდასრულთა განათლების ცენტრი“ და სათემო ფონდი „ლელი“, რომლებიც სხვადასხვა მიმართულებით ახორციელებენ პროექტებს. მიუხედავად ჩამოთვლილი აქტივობებისა, რომლებიც კვლევის მონაწილეებმა გაიხსენეს, ხაზგასმული იყო, რომ აქტივობები მუნიციპალიტეტში ერთჯერადი და ერთფეროვანია.

აქტივობების ბენეფიციარები ძირითადად სკოლის ასაკის ახალგაზრდები არიან, რასაც კვლევის მონაწილე სამოქალაქო სექტორის წარმომადგენელი პროცესის უფრო მარტივად ორგანიზებით ხსნის. რაც შეეხება ლოკაციას, ტრანსპორტთან დაკავშირებული პრობლემის გამო, სოფლის ტიპის დასახლებებიდან ახალგაზრდების აქტივობებში ჩართვა რომ

პრობლემურია, ამას, ახალგაზრდებთან ერთად, ადგილობრივი თვითმმართველობის წარმომადგენელიც ასახელებს გამოწვევად.

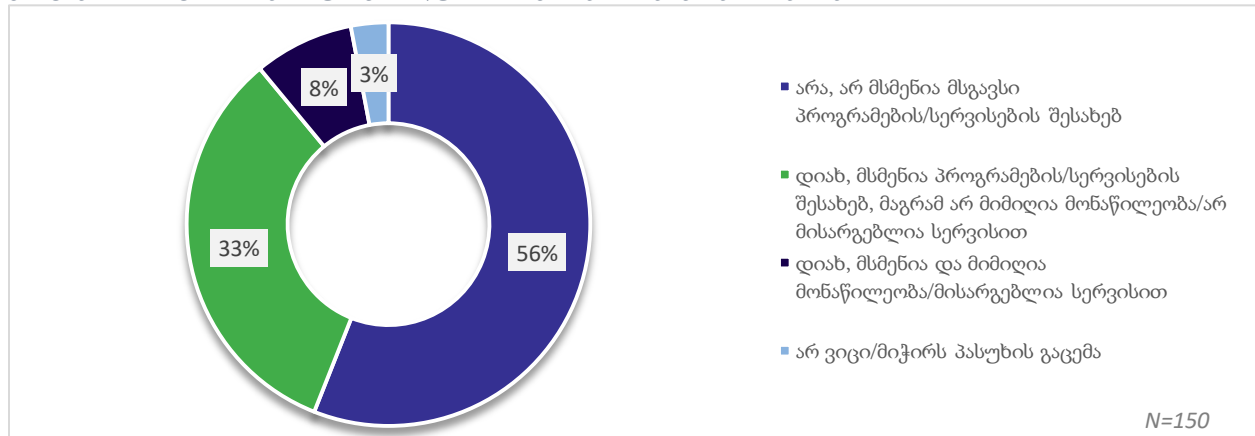
რაც შეეხება იმას, თუ ვინ არის აქტივობათა ინიციატორი, ამაზე სკოლის ასაკის ახალგაზრდებთან გაუდერდა, რომ ცალკეული გამონაკლისის გარდა, უმეტესად ინიციატორი მუნიციპალიტეტია. ახალგაზრდების შემთხვევაში, შესაძლებელია გამონაკლისებს ჰქონდეს ადგილი, რაც უმეტესად საქველმოქმედო აქციების ორგანიზებას ეხება (მუნიციპალიტეტში არის საინიციატივო ჯგუფი „ხელი ხელს“, რომელიც მსგავსი ტიპის აქტივობებს აორგანიზებს), თუმცა მაინც რეალობა უფრო იმაზე მეტყველებს, რომ ინიციატივებით ახალგაზრდები ნაკლებად გამოდიან. საგულისხმოა, რომ რაოდენობრივი კვლევის მონაწილეთა მესამედს უჭირს თქვას, ვინ არის ახალგაზრდებისთვის დაგეგმილი აქტივობების ინიციატორი (29%) და ასევე მესამედი თვლის, რომ ინიციატორი ადგილობრივი მუნიციპალიტეტია (28%). ამასთან, მეოთხედი, ძირითადად, ახალგაზრდებზე მიუთითებს, როგორც ინიციატორებზე (24%).

გრაფიკი # 3. შეფასება, ვინ არიან ახალგაზრდებისთვის დაგეგმილ აქტივობათა ინიციატორები

ახალგაზრდებს ასევე დაესვათ კითხვა ასევე იმასთან დაკავშირებით, თუ რამდენად სმენიათ იმ პროგრამებისა და სერვისების შესახებ, რომელთაც მუნიციპალიტეტი სთავაზობს ახალგაზრდებს. აღმოჩნდა, რომ დიდი ნაწილი გამოკითხულებისა მსგავს ინფორმაციას არ ფლობს (56%). ამასთან, მესამედს სმენია მათ შესახებ, თუმცა არც მონაწილეობა მიუღია და არც რომელიმე სერვისით უსარგებლია (33%).

გრაფიკი # 4. ინფორმირება მუნიციპალური პროგრამების/სერვისების შესახებ

ამ მონაცემებზე დაყრდნობით, შეიძლება დავასკვნათ, რომ ახალგაზრდების ინფორმირება მუნიციპალური პროგრამებისა და სერვისების შესახებ, სჯობს გაიზარდოს, რისთვისაც, სოციალურ ქსელთან ერთად, ადგილობრივი ტელევიზიისა და ასევე, ახალგაზრდების ის ჯგუფი შეიძლება იყოს გამოყენებული, რომლებიც ინფორმაციას საკუთარ სოციალურ წრეში გაავრცელებენ.

1.2. ჩართულობა და აქტივიზმი

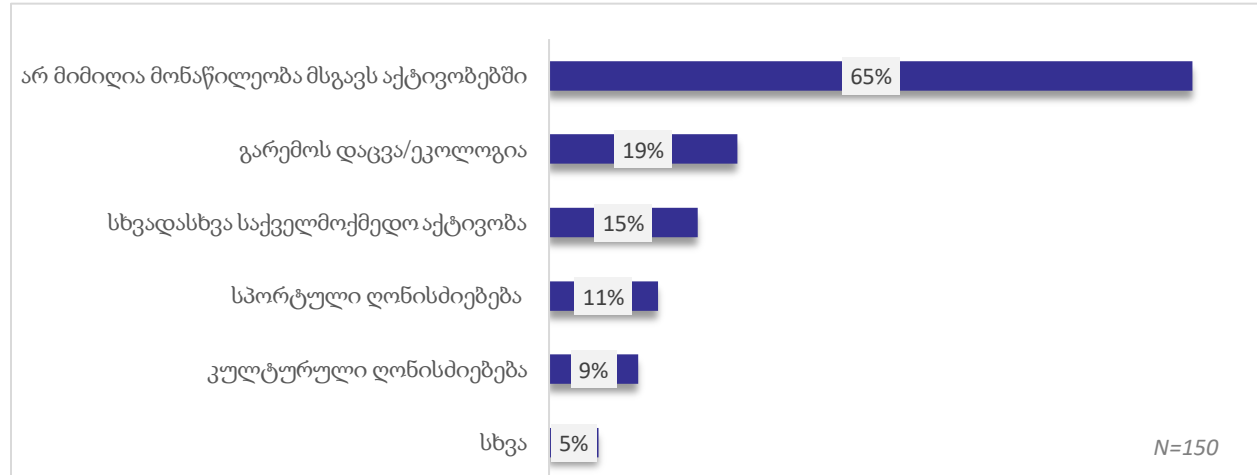
სხვადასხვა პროცესში ახალგაზრდების ჩართულობა არცთუ პოზიტიურად შეფასდა თვისებრივი კვლევის ფარგლებში, რაოდენობრივი კვლევის შედეგებითაც, ეს შეფასებები უფრო ნეგატიურია, ვიდრე პოზიტიური. გამოკითხულთა მესამედის შეფასება ნეიტრალურია (28%), 38% კი მიიჩნევს, რომ ახალგაზრდები ადგილობრივ დონეზე გადაწყვეტილების მიღებაზე გავლენას ვერ ახდენენ/საერთოდ ვერ ახდენენ. მაშინ როდესაც გავლენის მოხდენაზე გამოკითხულების მეხუთედი მიუთითებს (25%).

გრაფიკი # 5. შეფასება, რამდენად ახდენენ რესპონდენტთა მსგავსი ახალგაზრდები გავლენას ადგილობრივ დონეზე გადაწყვეტილების მიღების პროცესზე

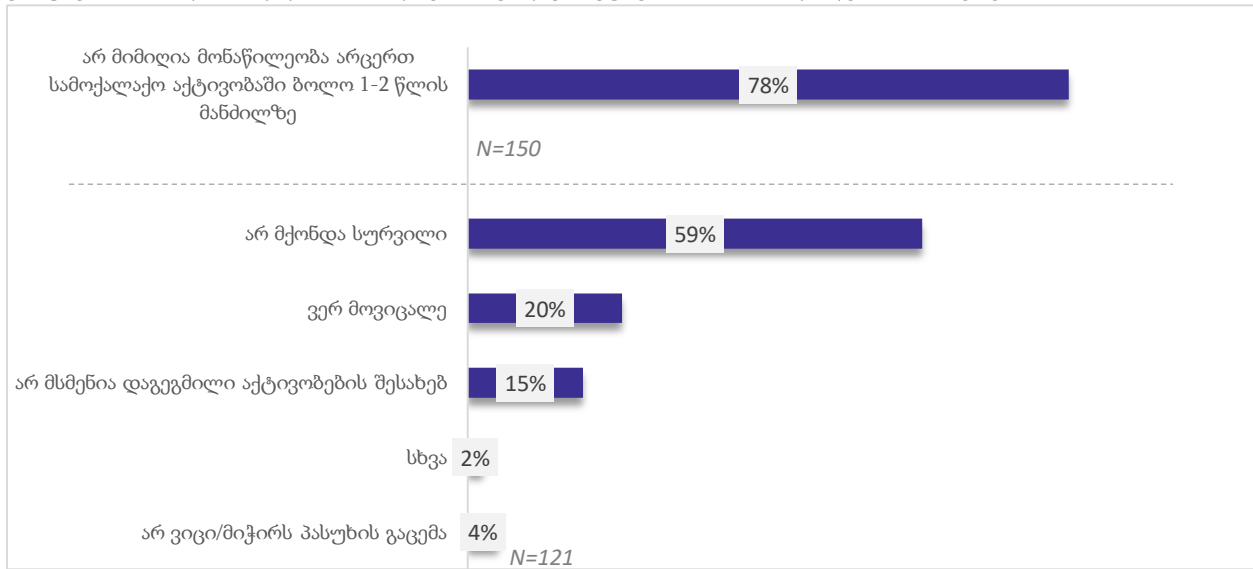
მოხალისეობრივ აქტივობაში მონაწილეობა მნიშვნელოვანია აბსოლუტური უმრავლესობის აზრით (90%), მაგრამ მსგავს აქტივობებში ბოლო 1-2 წლის მანძილზე მონაწილეობის გამოცდილება არ აქვს გამოკითხულთა 65%-ს. ყველაზე მეტს, 19%-ს კი გარემოსდაცვით აქციაში მიუღია მონაწილეობა; 15%-ს კი მონაწილეობის გამოცდილება აქვს სხვადასხვა საქველმოქმედო აქტივობაში. მოხალისეობრივ აქტივობაში ჩაურთველობის მთავარ მიზეზად კი ის სახელდება, რომ ახალგაზრდებს არ სმენიათ დაგეგმილი აქტივობების შესახებ (34%), ვერ მოიცალებს (32%) და არ ჰქონდათ ამის სურვილი (30%).

გრაფიკი # 6. მოხალისეობრივ აქტივობებში მონაწილეობის გამოცდილება ბოლო 1-2 წლის მანძილზე

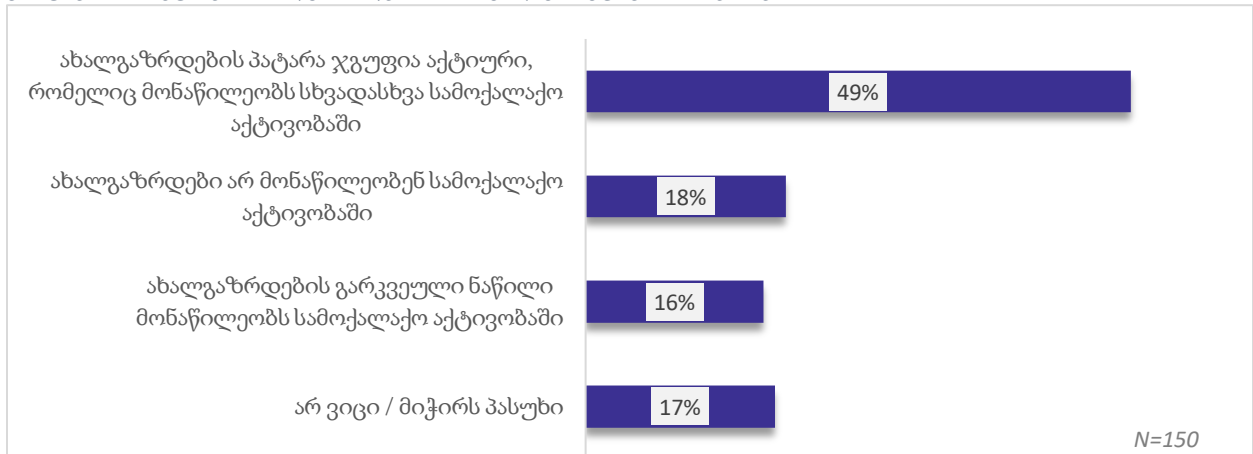
ამასთან, დაბალია სხვადასხვა პროცესში ჩართულობის მაჩვენებელიც, მიუხედავად იმისა, რომ მნიშვნელოვნად/ძალიან მნიშვნელოვნად მიიჩნევენ გამოკითხულთა ნახევარი (54%). როგორც აღმოჩნდა, სამოქალაქო აქტივობაში ბოლო 1-2 წლის მანძილზე მონაწილეობის გამოცდილება უმრავლესობას არ აქვს (78%), ყველაზე მეტმა კი (9%), აზრი ონლაინ სივრცეში გამოხატა სხვადასხვა მოვლენასთან დაკავშირებით. რაც შეეხება მიზეზებს, აღმოჩნდა, რომ სამოქალაქო აქტივობაში არმონაწილეობის მთავარი მიზეზი სურვილის არქონაა (59%).

გრაფიკი # 7. ბოლო 1-2 წლის მანძილზე სამოქალაქო აქტივობაში არმონაწილეობის მიზეზები

რაც შეეხება იმას, თუ როგორია ახალგაზრდების აქტივობა ზოგადად, აქ გამოიკვეთა, რომ მუნიციპალიტეტში ახალგაზრდების პატარა ჯგუფია აქტიური, რომელიც მონაწილეობს სხვადასხვა სამოქალაქო აქტივობაში (49%). აქვე აღსანიშნავია, რომ გამოკითხულთა მეხუთედის შეფასებით, ახალგაზრდები მათ მუნიციპალიტეტში არ მონაწილეობენ სამოქალაქო აქტივობებში (18%).

გრაფიკი # 8. შეფასება ახალგაზრდების სამოქალაქო აქტივობის შესახებ

დაბალი სამოქალაქო აქტივობის ორ მთავარ მიზეზად ლაგოდეხის მუნიციპალიტეტში გამოკითხული ახალგაზრდები იმას მიიჩნევენ, რომ ახალგაზრდებს ნაკლებად აქვთ გაცნობიერებული სამოქალაქო აქტივიზმის მნიშვნელობა (25%) და არ იციან, როგორ ჩაერთონ სამოქალაქო აქტივობაში (26%).

ჩართულობის კონტექსტში ისიც აღსანიშნავია, რომ მართალია, იყვნენ პოლიტიკურად ჩართულები ყველაზე ნაკლებადაა ღირებული გამოკითხული ახალგაზრდებისთვის (3.6 ქულა მაქსიმალური 7-დან) და ასევე გამოკითხულთა ნახევარი არ არის დაინტერესებული პოლიტიკის სარეთოდ (50%). მაგრამ ამასთანავე, 43% დაინტერესებას გამოხატავს ზოგადად საქართველოს პოლიტიკით, მეოთხედი საქართველოს ევროკავშირთან ურთიერთობითაა დაინტერესებული (26%) და ცოტათი მეტი, მესამედი გამოკითხულებისა დაინტერესებულია ნატოსთან საქართველოს ურთიერთობით (29%).

რაც შეეხება ღირებულებებს, რომლებიც ყველაზე მნიშვნელოვანია ახალგაზრდებისთვის ლაგოდების მუნიციპალიტეტში, ესენია სანდო მეუღლის/პარტნიორის (6.9 ქულა) და კარგი მეგობრების (6.9 ქულა) ყოლა.

ჩართულობასთან დაკავშირებით რაოდენობრივი კვლევის შედეგები ეხმიანება თვისებრივი კვლევის შედეგებს, სადაც სხვადასხვა პროცესში ახალგაზრდების ჩართულობა არცთუ პოზიტიურად შეფასდა ახალგაზრდების მიერ. მთავარი არგუმენტის თანახმად, ძირითადად შეინიშნება ახალგაზრდების მონაწილეობა დაგეგმილ სპორტულ თუ გასართობ აქტივობებში, მაგრამ სამოქალაქო აქტივიზმის კუთხით აქტივობა ნაკლებია. ამის ერთ-ერთ მიზეზად *გაუცნობიერებლობა* სახელდება, რაც ჩართულობის მნიშვნელოვნების ნაკლებ გააზრებას გულისხმობს. ასევე, *ინფორმაციის სიმწირეს*, რომელიც არა მხოლოდ ჩართულობის ფორმების არცოდნას უკავშირდება, არამედ, მათ შორის, ინფორმაციის სიმწირეს სხვადასხვა დაგეგმილი აქტივობის თაობაზე. დაბალი ჩართულობის კიდევ ერთ მიზეზად *ნიჰილიზმი* სახელდება. მთავარი არგუმენტის თანახმად, ახალგაზრდებს ნაკლებად აქვთ გადაწყვეტილების მიღება პირთა მხარდაჭერის იმედი. შესაბამისად, აქტიურობაც ნაკლებია.

ის, რომ ჩართულობის გასაზრდელად კონკრეტული ნაბიჯების გადადგმა აუცილებელია, ხაზგასმული იყო ძირითად ინფორმანტებთან. პროცესებში, მათ შორის, ადგილობრივ დონეზე გადაწყვეტილებების მიღებაში ახალგაზრდების ჩართულობის გასაზრდელად, კვლევის მონაწილე არასამთავრობო სექტორის წარმომადგენელი მიიჩნევს, რომ არსებითია, მოხდეს ახალგაზრდების ინფორმირება როგორც ამ ჩართულობის მნიშვნელობაზე, ასევე იმაზე, თუ რა მექანიზმები არსებობს მონაწილეობის და როგორ შეიძლება მათი გამოყენება. ხაზგასმული იყო ამ პროცესში ახალგაზრდული მუშაკების განსაკუთრებული როლი და მათ მიმართ პოზიტიური მოლოდინების არსებობაც დადასტურდა.

გარდა იმისა, რომ ახალგაზრდებისა და ძირითადი ინფორმანტების ხედვები ჩართულობის შესახებ ცნობიერების ამაღლებისა და მექანიზმების შესახებ ინფორმირების გაზრდის თაობაზე მსგავსია, ასევე სრული თანხმობაა იმასთან დაკავშირებითაც, რომ ჩართულობა და სამოქალაქო აქტივიზმი მნიშვნელოვანია. სკოლის ასაკის ახალგაზრდების მთავარი

არგუმენტებით, ჩართულობა მნიშვნელოვანია, რადგან ეს აფართოებს მათ თვალსაწიერს, ხელს უწყობს მეტი ცოდნისა და ინფორმაციის დაგროვებას სხვადასხვა საკითხზე, უვითარებს კონკრეტულ უნარ-ჩვევებს (კომუნიკაცია, პრეზენტაცია). ეს ყველაფერი კი, ახალგაზრდების შეფასებით, მნიშვნელოვანია მათივე განვითარებისათვის და სამომავლო პერსპექტივისთვის. უფროსი ასაკის ახალგაზრდებმა კი აღნიშნეს, რომ გარდა სოციალიზაციისა და სოციალური კაპიტალის დაგროვებისა, ჩართულობა მნიშვნელოვანია, რადგან ამ გზით ახალგაზრდებს აქვთ შესაძლებლობა ხმა მიაწვდინონ გადაწყვეტილების მიმღებთ. ეს კი, თავის მხრივ, არის ახალგაზრდების ინტერესების შესახებ შესაბამისი სუბიექტების ინფორმირების ერთგვარი მექანიზმი.

ამისთვის არსებითად ჩაითვალა აქტიურობა თავად მუნიციპალიტეტის მხრიდან. ერთ-ერთი მოსაზრებით, მხოლოდ იმის იმედად ყოფნა, რომ ადგილობრივი თვითმმართველობა ღიაა განხილვებისთვის და ახალგაზრდების ჩართულობისთვის, არ გაზრდის ამ უკანასკნელს. არგუმენტის თანახმად, ახალგაზრდები თავად ნაკლებად გამოიჩენენ ინიციატივას და დაესწრებიან საკრებულოს სხდომებს ან მიიღებენ სხვა აქტივობებში მონაწილეობას. ამ მიმართულებით აუცილებელია თავად მუნიციპალიტეტმა იაქტიუროს, დაანახოს ჩართულობის მნიშვნელობა და ასევე აჩვენოს, რა შესაძლო დადებითი ეფექტი შეიძლება მოყვეს აქტიურობას. გარდა ადგილობრივი თვითმმართველობისა, განსაკუთრებულ აქტორად პროცესში სკოლა დასახელდა, რომელმაც უნდა იმუშაოს ჩართულობასთან დაკავშირებით ცნობიერების ამაღლების მიმართულებით.

1.3. უფლებები

უფლებების დარღვევასა თუ სხვადასხვა ნიშნით დისკრიმინაციაზე ახალგაზრდებმა ლაგოდეხის მუნიციპალიტეტში ნაკლებად ისაუბრეს თვისებრივი კვლევის ფარგლებში. რაოდენობრივი კვლევის მონაწილეთა დიდი ნაწილის შეფასებით, მათი უფლებები დაცულია (59%). თუმცა, აქ საგულისხმოა, რომ გამოკითხულთა 44%-მა ვერ დაასახელა ვერცერთი უფლება, რომლის შესახებაც სმენია. ყველაზე მეტს კი სმენია ისეთი უფლებების შესახებ, როგორებიცაა გამოხატვის თავისუფლება (21%), სიცოცხლის უფლება (20%) და თანასწორობის უფლება (19%). თვისებრივი კვლევის ფარგლებში აღინიშნა, რომ გამოხატვის თვალსაზრისით უფლებები სრულადაა დაცული და საკუთარი აზრის დაფიქსირება ყველას შეუძლია („გინდა აქციას მოაწყო და თავისუფლად გამოხატავ შენს აზრს“). აქვე ითქვა ისიც, რომ გარკვეულწილად შეიძლება საუბარი ხარისხიან განათლებაზე ხელმისაწვდომობისა და

შრომითი უფლებების მეტ-ნაკლებად დარღვევაზე. თუმცა, თუ გავითვალისწინებთ იმას, რაზეც გამახვილდა ყურადღება განათლების უფლების კონტექსტში, შეიძლება დავასკვნათ, რომ გამოწვევა ზოგადად, უფლებების შესახებ არაინფორმირებულობა და გაუცნობიერებლობაა. ამ მოსაზრებას კიდევ უფრო ამყარებს რაოდენობრივი კვლევის შედეგი და ათიდან ოთხი რესპონდენტის მიერ ვერცერთი უფლების დასახელება.

რაც შეეხება დისკრიმინაციას, მასზეც ნაკლებად ისაუბრეს დისკუსიების მონაწილეებმა. რაოდენობრივი კვლევის ფარგლებში კი ათიდან ცხრა ახალგაზრდა აცხადებს, რომ არცერთი ნიშნით დისკრიმინაციის გამოცდილება არ ჰქონია.

1.4. პრობლემები

ახალგაზრდების პრობლემებზე საუბრისას, თვისებრივი კვლევის ფარგლებში, ლაგოდეხის მუნიციპალიტეტში რამდენიმე განსაკუთრებით სერიოზულ გამოწვევაზე გამახვილდა ყურადღება. კერძოდ, *გართობისათვის სივრცეების* არარსებობა დასახელდა პრობლემათა რიცხვში, რომლის მოგვარების ერთ-ერთ გზად მუნიციპალიტეტში არსებული უფუნქციო შენობების გამოყენება ესახებათ ახალგაზრდებს. საგულისხმოა, რომ ერთ-ერთი მოსაზრებით, ამგვარი შენობების მოწყობა და მათი გასართობ სივრცეებად ორგანიზება არა უბრალოდ გასართობ სივრცეებზე ხელმისაწვდომობას გაზრდიდა, არამედ იქ სამუშაო ადგილების შექმნით დასაქმებასთან დაკავშირებულ გამოწვევებსაც „გარკვეულწილად“ უპასუხებდა.

გარდა გასართობი სივრცეების არარსებობისა, გამოწვევათა შორის დასახელდა *საზოგადოებრივი სივრცეების სიმწირე* და არსებული სივრცეების გაუმართაობა, რომელთა გამოყენებასაც ახალგაზრდები შეკრებებისათვის შეძლებდნენ. ახალ წიგნებზე ხელმისაწვდომობის არარსებობა ასევე დასახელდა პრობლემებს შორის, რამდენადაც მუნიციპალიტეტში არ არსებობს წიგნის მაღაზია. ამასთან ისიც ითქვა, რომ *ბიბლიოთეკაში* წიგნადი ფონდი კარგია, თუმცა იქ პრობლემა გაუმართავი ინფრასტრუქტურა.

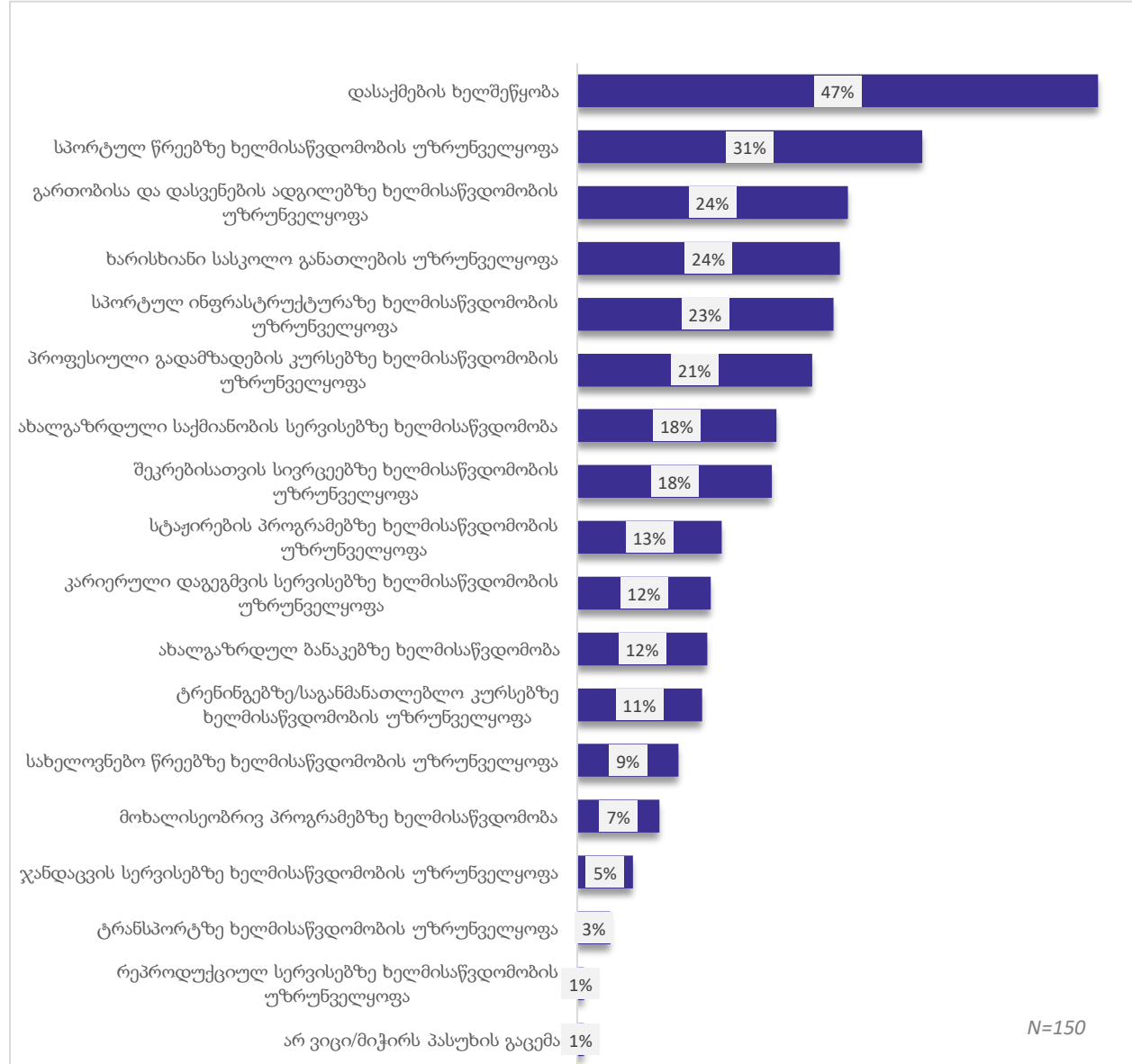
ტრანსპორტზე დაბალი ხელმისაწვდომობა სოფლის ტიპის დასახლებებისთვის განსაკუთრებულ გამოწვევად იდენტიფიცირდა. ცალკე პრობლემად დასახელდა ასევე შშმ პირებისთვის *არაადაპტირებული გარემო*, რომელიც მათ გადაადგილებასა და თუნდაც არსებული სერვისების (მაგ: ბიბლიოთეკა) გამოყენებას ხდის შეუძლებელს.

გამოწვევებს შორის ახალგაზრდებმა ასევე დაასახელეს *სპორტულ ინფრასტრუქტურაზე* დაბალი ხელმისაწვდომობა. გარდა იმისა, რომ სპორტული დარბაზების სიმწირეა

მუნიციპალიტეტში, პრობლემაა ისიც, რომ არსებული ინფრასტრუქტურაც ან არ არის გამართული, ან არ არის ხელმისაწვდომი მთელი წლის მანძილზე. აქვე უნდა აღინიშნოს, რომ ყველაზე მწვავე პრობლემად, მათ შორის, სკოლის ასაკის ახალგაზრდებმა დისკუსიებზე, დასაქმება დაასახელეს.

თუ რაოდენობრივი კვლევის შედეგებსაც ვნახავთ, აქაც ყველაზე მწვავე პრობლემას დასაქმება წარმოადგენს. სწორედ მას მიიჩნევენ გამოკითხულთა ნახევარი პრობლემად, რომლის მოგვარებაც განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია მუნიციპალიტეტში მცხოვრები ახალგაზრდებისთვის (47%). სპორტულ წრეებსა (31%) და სპორტულ ინფრასტრუქტურაზე (23%) ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფაც ახალგაზრდების დიდი ნაწილის აზრითაა მნიშვნელოვანი. ამასთან, გართობისა და დასვენების ადგილებზე (24%) და შეკრებებისთვის სივრცეების (18%) ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფა სახელდება მნიშვნელოვნად.

გრაფიკი # 9. უმთავრესი გამოწვევები/პრობლემები, რომელთა მოგვარებაც განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია მუნიციპალიტეტში მცხოვრები ახალგაზრდებისთვის

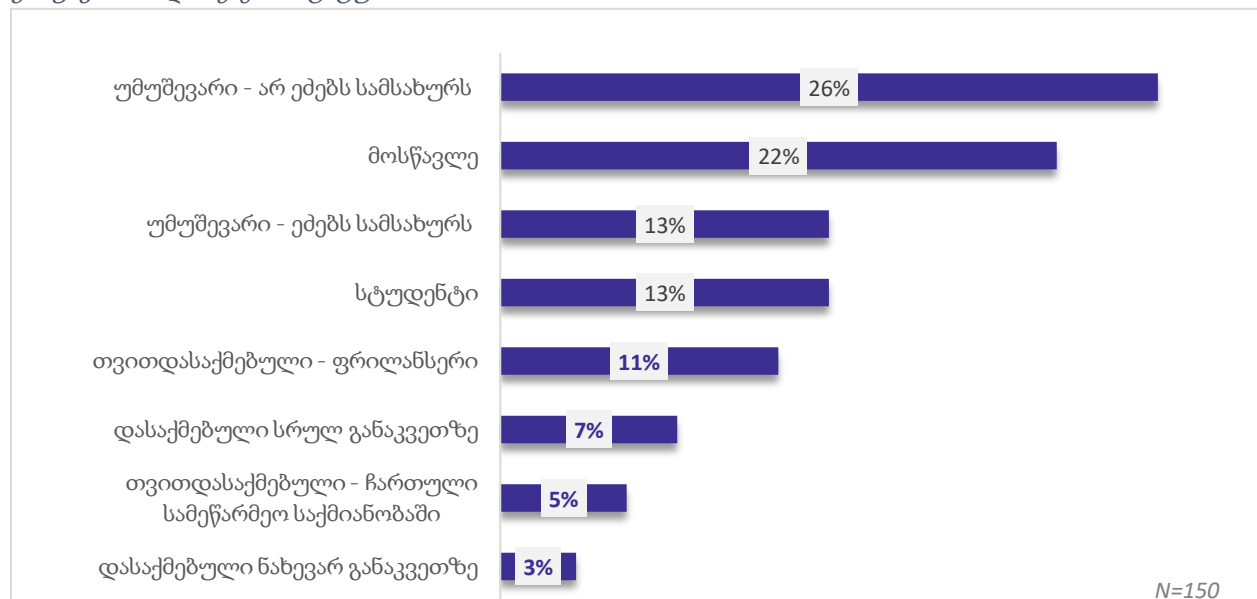
დასაქმება

როგორც უკვე აღინიშნა, პირველ რიგში, უმწვავეს პრობლემად რაოდენობრივი და თვისებრივი კვლევის ფარგლებშიც დასაქმება დასახელდა. მათ შორის, სკოლის ასაკის ახალგაზრდებისთვისაც, რომლებიც დისკუსიის მონაწილეები იყვნენ, ეს პრობლემა

უმწევრები. მათთან მთავარი არგუმენტის თანახმად, ახალგაზრდებს აქვთ სურვილი ზაფხულში დასაქმების, თუმცა სამუშაო ადგილების არარსებობის გამო, ეს ვერ ხერხდება. დასაქმების კონტექსტშივე აღინიშნა, რომ არა უბრალოდ სამუშაო ადგილების სიმწირე გამოწვევა, არამედ ისიც, რომ *შრომით უფლებები* არ არის ხშირად დაცული, რაც, როგორც უკვე აღინიშნა, დაბალ ანაზღაურებას, ასევე გაზრდილ სამუშაო საათებს უკავშირდება.

რაც შეეხება რაოდენობრივი კვლევის მონაწილეთა დასაქმების მაჩვენებელს, აღმოჩნდა, რომ გამოკითხულთა 11% ფრილანსერი, 7% სრულ განაკვეთზე დასაქმებული, 3% კი - ნახევარ განაკვეთზე დასაქმებულია. 5% კი არის თვითდასაქმებული, რომელიც სამეწარმეო საქმიანობაშია ჩართული.

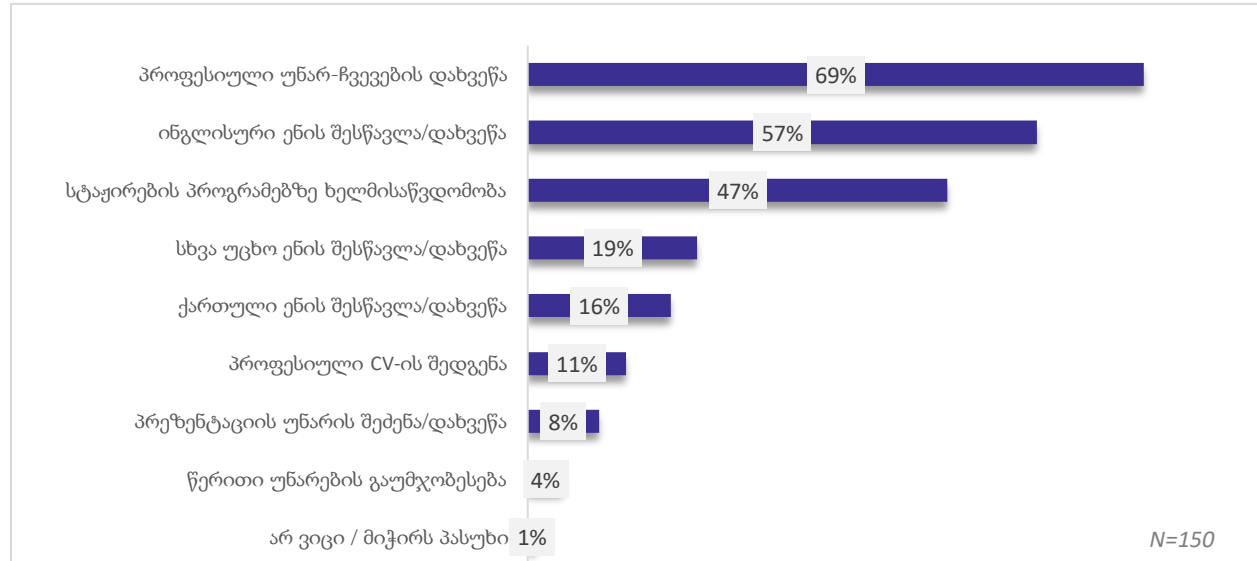
გრაფიკი # 10. დასაქმების სტატუსი

გამოკითხულთა ნახევარი თვლის, რომ მათ მუნიციპალიტეტში დასაქმება რთულია (50%), თითქმის მესამედის შეფასებით კი, ეს ძალიან რთულია (27%). ამ პრობლემის მოსაგვარებლად სამუშაო ადგილების არსებობას მიიჩნევენ უმთავრესად გამოკითხულთა უმრავლესობა (62%), ნახევარი ასევე ფიქრობს, რომ პრეფესიული უნარ-ჩვევების ფლობაა დასაქმებისთვის მნიშვნელოვანი (51%). ამასთან, მესამედი მიიჩნევენ, რომ ინგლისური ენის ცოდნა (32%) და ტექნიკური უნარ-ჩვევების ფლობა (31%) აუცილებელი დასაქმებისთვის. რაც შეეხება იმას, თუ რა დაეხმარებოდა მუნიციპალიტეტში მცხოვრებ ახალგაზრდებს დასაქმებაში, აქ უმრავლესობა პროფესიული უნარ-ჩვევების დახვეწაში მხარდაჭერას ასახელებს (69%). ამასთან, ინგლისური ენის შესწავლა/დახვეწაში მხარდაჭერა სახელდება ათიდან

დაახლოებით ექვსი გამოკითხულის მიერ (57%) და ათიდან დაახლოებით ხუთის მიერ სტაჟირების პროგრამებზე ხელმისაწვდომობა (47%).

გრაფიკი # 11. შეფასება, რაში მხარდაჭერა დაეხმარებოდათ ახალგაზრდებს დასაქმებაში

ასევე საგულისხმოა, რომ დასაქმებისთვის ქართული ენის შესწავლა/დახვეწვაში მხარდაჭერა სახელდება მნიშვნელოვნად გამოკითხულთა 16%-ის მიერ. რაც მოულოდნელი არ არის მუნიციპალიტეტის თავისებურების გათვალისწინებით. ის, რომ მუნიციპალიტეტში მცხოვრები ეთნიკური უმცირესობების წარმომადგენელთა ინტეგრაციის ერთ-ერთ უმთავრეს წინაღობას ენობრივი ბარიერი წარმოადგენს აღინიშნა თვისებრივი კვლევის ფარგლებში.

ის, რომ დასაქმება ერთ-ერთი სერიოზული გამოწვევაა ახალგაზრდებისთვის და აუცილებელია მათთვის სხვადასხვა კომპეტენციის განვითარებაში ხელშეწყობა ხაზგასმული იყო თვისებრივი კვლევის მონაწილე ძირითადი ინფორმანტების მიერაც. სწორედ ამ მიმართულებით ფინანსური რესურსის დახარჯვას მიიჩნევს რაციონალურად კვლევის მონაწილე არასამთავრობო სექტორიდან და არა იმ ერთჯერად აქტივობებზე, რაზეცაა ორიენტირებული ადგილობრივი თვითმმართველობის ახალგაზრდობის მიმართულება. ხაზგასასმელია, რომ აღნიშნული მესამე სექტორის წარმომადგენლის შეფასებით ეხება არა მხოლოდ ლაგოდების მუნიციპალიტეტს, არამედ სხვა მუნიციპალიტეტებსაც.

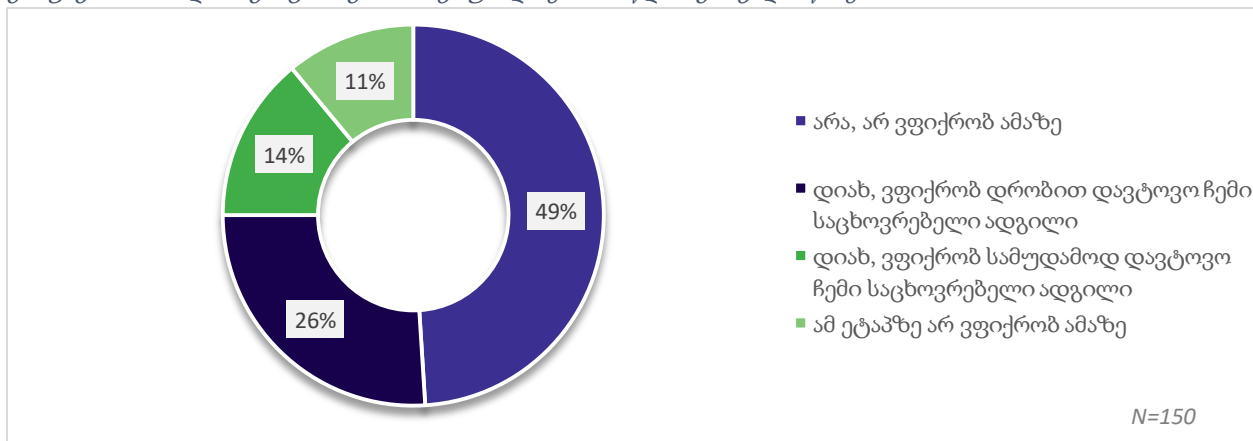
დასაქმების კონტექსტში ასევე აღინიშნა, რომ არსებობს გარკვეული სამეწარმეო პროგრამები, რომლებიც, მხოლოდ ახალგაზრდებს არ ეხება, თუმცა, მათში ახალგაზრდების ჩართულობა მნიშვნელოვანი იქნებოდა უმუშევრობასთან დაკავშირებული გამოწვევებისა და მიგრაციის პრობლემის დასაძლევად. ერთ-ერთი მოსაზრებით, მუნიციპალიტეტში მოქალაქეებს

ნაკლებად აქვთ ინფორმაცია მსგავსი პროგრამებისა და გრანტების მოძიების შესაძლებლობების თაობაზე. შესაბამისად, ამ მიმართულებით აქტივობების დაგეგმვა და ინფორმირების გაზრდა, მათ შორის, ახალგაზრდების, მნიშვნელოვნად ფასდება.

მიგრაცია

აღსანიშნავია, რომ დასაქმებასთან დაკავშირებული გამოწვევებით აიხსნება მიგრაცია მუნიციპალიტეტიდან თვისებრივი კვლევის მონაწილეთა მიერ. რაც შეეხება თავად მიგრაციის განზრახვას, უნდა ითქვას, რომ შიდა მიგრაციაზე არ ფიქრობს ათიდან ექვსი გამოკითხული (60%). ამასთან, ამ ეტაპზე არ ფიქრობს აღნიშნულზე 11%, დანარჩენები კი ამგვარი განზრახვის არსებობას უახლოესი 2-3 წლის მანძილზე არ აფიქსირებენ. აქვე აღსანიშნავია, რომ, სამუდამოდ საკუთარი საცხოვრებლის დატოვების განზრახვას 14%, დროებით კი - 26% აფიქსირებს.

გრაფიკი # 12. შიდა მიგრაციის განზრახვა უახლოესი 2-3 წლის გათვალისწინებით

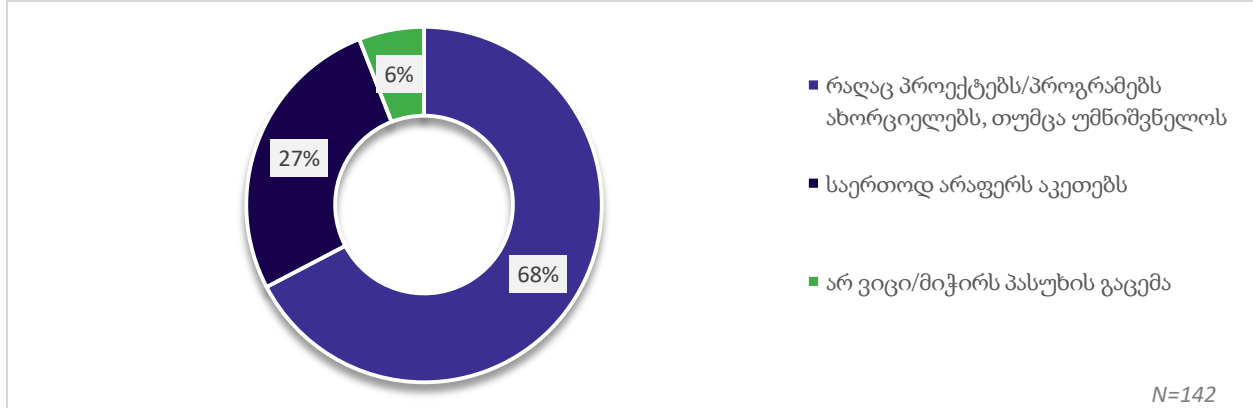

რაც შეეხება გარე მიგრაციას, აღმოჩნდა, რომ უახლოესი 2-3 წლის მანძილზე ეს განზრახვა არ აქვს 79%-ს, ამასთან, 9% ამ ეტაპზე არ ფიქრობს აღნიშნულზე, 70% კი - არ ფიქრობს ქვეყნის დატოვებაზე. მიზეზები კი, როგორც შიდა, ასევე გარე მიგრაციის შემთხვევაში, უკეთესი განათლების ხელმისაწვდომობასა და დასაქმების უკეთესი შესაძლებლობას უკავშირდება.

რაც შეეხება პრობლემების მოგვარებაზე მთავარ პასუხისმგებელ აქტორებს, აქ თვისებრივი კვლევის ფარგლებში გამოიკვეთა, რომ ახალგაზრდებს შორის სრული თანხმობაა. ყველა ასაკობრივ ჯგუფში პრობლემების მოგვარებაზე მთავარ პასუხისმგებელ სუბიექტად ადგილობრივი თვითმმართველობის წარმომადგენლები არიან მიჩნეულნი. იმაზე კი, კეთდება თუ არა ამ ეტაპზე რამე იმისთვის, რომ არსებული პრობლემები მოგვარდეს, შეფასებები არცთუ პოზიტიურია. რაც შეეხება რაოდენობრივი კვლევის შედეგებს, აქ ათიდან თითქმის

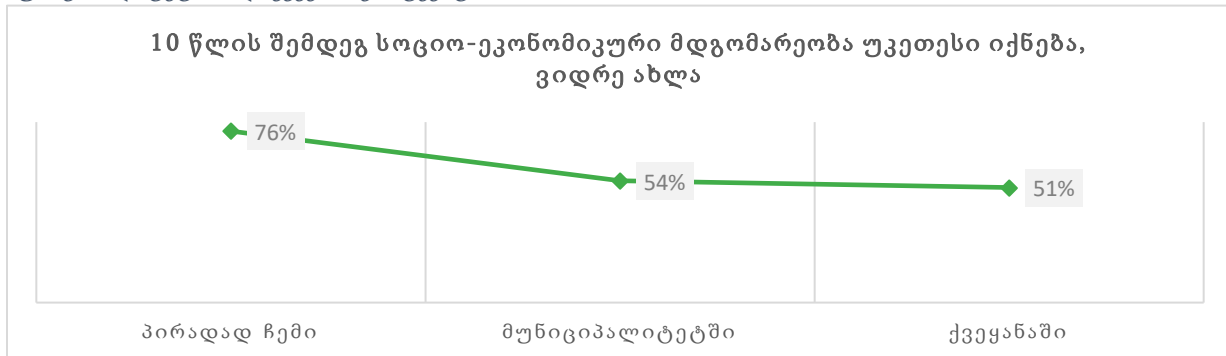
შვიდი გამოკითხული მიიჩნევს, რომ ადგილობრივი ხელისუფლება რაღაც პროექტებს/პროგრამებს ახორციელებს, თუმცა უმნიშვნელოს (68%). მესამედის შეფასებით კი, თვითმმართველობა საერთოდ არაფერს აკეთებს პრობლემების მოსაგვარებლად (27%).

გრაფიკი # 13. პრობლემების მოსაგვარებლად ადგილობრივი თვითმმართველობის საქმიანობის შეფასება

მიუხედავად გამოწვევებისა, ახალგაზრდების განწყობები მომავალთან დაკავშირებით ლაგოდეხის მუნიციპალიტეტში მეტ-ნაკლებად პოზიტიურად ფასდება. ყველაზე ოპტიმისტურია 10 წლის შემდეგ საკუთარი სოცო-ეკონომიკური მდგომარეობის შეფასება (76%). რაც შეეხება მუნიციპალიტეტისა და ქვეყნის მდგომარეობის ოპტიმისტურ შეფასებას, ის ნაკლებია, თუმცა, ყოველი მეორე გამოკითხული მაინც პოზიტიურ ხედვას აფიქსირებს ორივე შემთხვევაში.

გრაფიკი # 14. შეფასება 10 წლის შემდეგ სოცო-ეკონომიკური მდგომარეობის პირადად მათი, მუნიციპალიტეტისა და ქვეყნის კონტექსტში

ისიც აღსანიშნავია, რომ გამოკითხულთა მიერ პოზიტიურად ფასდება საკუთარი როგორც ფიზიკური (4.1 ქულა მაქსიმალური 5-დან), ასევე ფსიქიკური (4.2 ქულა) მდგომარეობა. რაც შეეხება ამ ეტაპზე, ყველა ფაქტორის გათვალისწინებით, საკუთარი ცხოვრებით კმაყოფილებას, მისი შეფასებაც უფრო დადებითია და მაქსიმალური 7-დან 5 ქულით ფასდება.

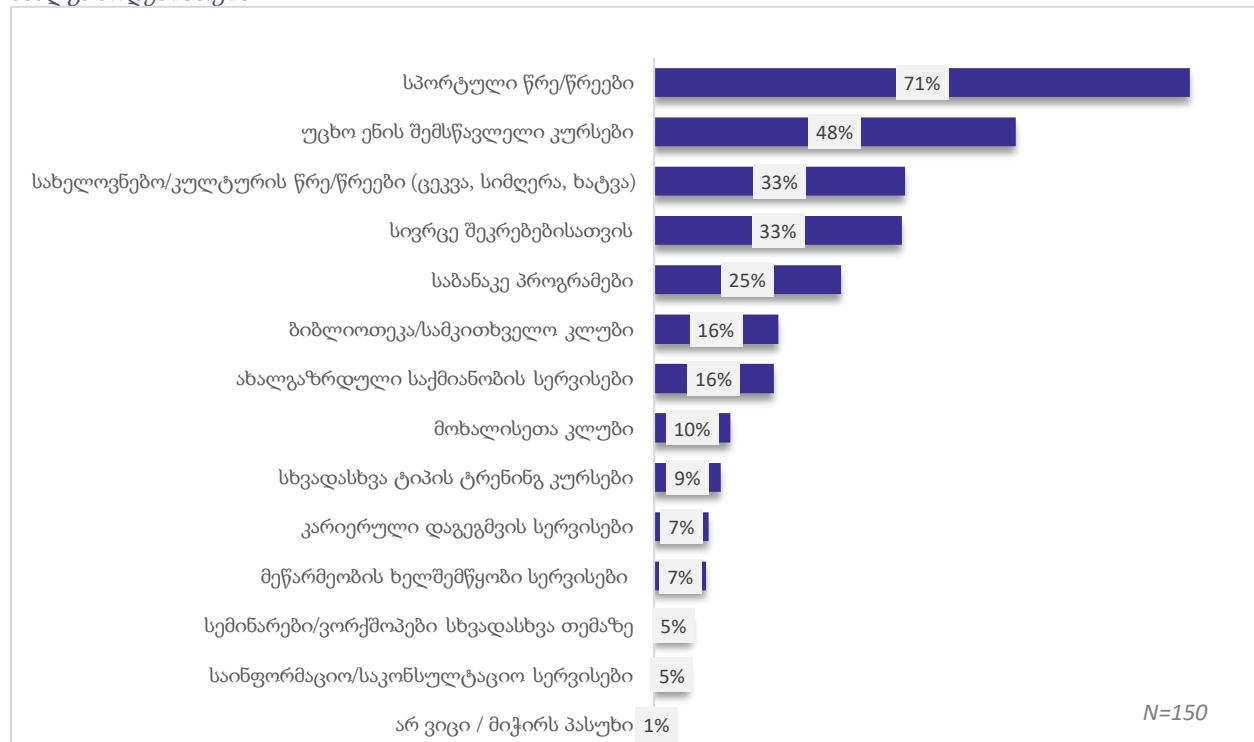
ამგვარად, თუ მუნიციპალიტეტში ახალგაზრდებისთვის განსაკუთრებულ გამოწვევებზე ვკონცენტრირდებით, დისკუსიებისა და ინტერვიუების შედეგად შეიძლება დავასკვნათ, რომ გართობისა და შეკრებებისთვის სივრცეებზე დაბალი ხელმისაწვდომობა, ასევე სპორტულ ინფრასტრუქტურაზე ხელმისაწვდომობის თვალსაზრისით არსებული გამოწვევები, ისევე როგორც გამართულ ბიბლიოთეკებზე ხელმისაწვდომობის არარსებობა მნიშვნელოვანი პრობლემებია. ამასთან, გამოწვევაა ტრანსპორტზე ხელმისაწვდომობა სოფლის ტიპის დასახლებებში, რაც, მათ შორის, ახალგაზრდებსაც უქმნის პრობლემებს. თუმცა, უმწვავეს პრობლემად დასაქმებასთან დაკავშირებული საკითხები იკვეთება. ამ თვალსაზრისით მნიშვნელოვანია ახალგაზრდების ინფორმირება იმ პროგრამების შესახებ, რომლებიც სამეწარმეო საქმიანობის დაფინანსებაზეა ორიენტირებული და, რაც მთავარია, ახალგაზრდების პროფესიული კომპეტენციების განვითარება, რამაც მათ დასაქმებაში უნდა შეუწყოს ხელი. ამ უკანასკნელზე გამოკითხულთა მეხუთედიც მიუთითებს (21%). ასევე მნიშვნელოვანია ახალგაზრდული საქმიანობის სერვისებზე ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფაც, რის მნიშვნელობაზეც რესპონდენტთა 18% მიუთითებს.

1.5. სასურველი აქტივობები

სასურველ აქტივობებზე საუბრისას ლაგოდეხის მუნიციპალიტეტში რამდენიმე საკითხზე გამახვილდა ყურადღება. იმის გათვალისწინებით, რომ *გართობისა და შეკრებებისთვის სივრცეების* სიმწირე, სოფლებში კი, თითქმის არარსებობა გამოწვევებს შორის დასახელდა, ბუნებრივია, ერთ-ერთ სასურველ აქტივობად სწორედ ამგვარი სივრცეების მოწყობა იდენტიფიცირდა ახალგაზრდების მიერ. აღსანიშნავია, რომ ისეთი გასართობი სივრცის მოწყობა, როგორიცაა სკეიტ პარკი, სასურველად დასახელდა როგორც სკოლის, ასევე უფროსი ასაკის ახალგაზრდებთანაც. აღსანიშნავია, რომ შეკრებებისთვის სივრცეების ხელმისაწვდომობის აუცილებლობაზე მიუთითებს რაოდენობრივი კვლევის ფარგლებში გამოკითხულთა მესამედიც (33%).

გარდა ამისა, *სპორტული ინფრასტრუქტურის მოწყობა* დასახელდა სასურველ აქტივობებს შორის და ამასთანავე, ცხოვრების ჯანსაღი წესის პოპულარიზაციის მნიშვნელობას გაესვა ხაზი. აღინიშნა, რომ სხვადასხვა სარისკო ქცევის (ალკოჰოლის, სიგარეტის მოხმარება და სხვა) გავრცელება პრობლემურია არა მხოლოდ ლაგოდეხის მუნიციპალიტეტისთვის, არამედ მთელი ქვეყნისთვის. შესაბამისად, სპორტითა და ფიზიკური აქტივობით მეტი ახალგაზრდის დაინტერესება ამგვარი ქცევების პრევენციისთვის და არსებულის მინიმინიზაციისთვის მნიშვნელოვანია.

გრაფიკი # 15. სერვისები, რომლებზეც ხელმისაწვდომობის არსებობა განსაკუთრებით მნიშვნელოვანი ახალგაზრდებისთვის

ის, რომ სპორტულ წრეებზე ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფა არსებითია გამოიკვეთა რაოდენობრივი კვლევის მიხედვითაც. მის მნიშვნელობაზე გამოკითხულთა 71% მიუთითებს. რაც შეეხება სარისკო ქცევას, თანამედროვე ტექნოლოგიური საშუალებებით ზედმეტად გატაცება (4.3 ქულა) და სიგარეტის მოხმარება (4.2 ქულა) ის ქცევები, რომელთა განსაკუთრებით გავრცელებაზე მიუთითეს გამოკითხულებმა.

ამასთან, აღსანიშნავია, რომ გამოკითხულთა დიდი ნაწილი სასურველად ისეთ სერვისებზე ხელმისაწვდომობად ასახელებს სასურველად, რაც ყველაზე მწვავე პრობლემის, უმუშევრობის დასაძლევად მნიშვნელოვანი. კერძოდ, გამოკითხულთა ნახევარი მნიშვნელოვნად მიიჩნევს უცხო ენის შემსწავლელ კურსებზე ხელმისაწვდომობის არსებობას (48%), ასევე, სხვადასხვა ტიპის ტრენინგ კურსებზე (9%), მეწარმეობის ხელშეწყობ სერვისებსა (7%) და კარიერული დაგეგმვის სერვისებზე (7%) ხელმისაწვდომობის არსებობას.

რამდენადაც დასაქმება განსაკუთრებულ გამოწვევად დასახელდა უფროსი ასაკის ახალგაზრდებისთვის, მათ მიერ თვისებრივი კვლევის ფარგლებში ხაზგასმული იყო პროფესიული განათლების ხელშეწყობის მნიშვნელობა. მათი შეფასებით, რამდენადაც ყველასთვის არ არის ხელმისაწვდომი არც უმაღლესი განათლება და არც რეგიონიდან

გასვლის შესაძლებლობა აქვს ახალგაზრდების დიდ ნაწილს, პროფესიული გადამზადების შესაძლებლობის არსებობა ადგილზე უნდა არსებობდეს. ამ თვალსაზრისით გამოწვევად ის გამოიკვეთა, რომ მუნიციპალიტეტში არსებული პროფესიული კოლეჯის არსებობის შესახებ ნაკლებად არიან ინფორმირებულნი ახალგაზრდები. შესაბამისად, კოლეჯის შესახებ ინფორმირების გაზრდა აუცილებელია.

გართობისა და შეკრებების კონტექსტშივე საგულისხმოა თვისებრივი კვლევის ფარგლებში იმის აღნიშვნაც, რომ კარგი იქნება სხვადასვა ტიპის სადამოების მოწყობა, რომლებიც შემეცნებით და გასართობ აქტივობებს გაერთიანებს (მაგ: წიგნის კითხვის სადამო), ამასთან, ხელს შეუწყობს ახალგაზრდების მიერ ერთმანეთის გაცნობასა და სოციალური კაპიტალის დაგროვებას. საგულისხმოა ასევე, რომ ერთ-ერთ ჯგუფში სასურველად დასახელდა *ფსიქოლოგის სერვისზე* ახალგაზრდების ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფა.

კიდევ ერთი საკითხი, რაზეც გამახვილდა ყურადღება დისკუსიებსა და ძირითად ინფორმანტებთან, მუნიციპალიტეტში მცხოვრები *ეთნიკური უმცირესობების ინტეგრაციის* საკითხია. მართალია, აღნიშნული, ისევე როგორც ენობრივი ბარიერი, რომელიც არსებობს ამ ჯგუფში პრობლემებს შორის არ დასახელებულა, თუმცა, თუ გავითვალისწინებთ ამ მიმართულებით ნაბიჯების გადადგმის აუცილებლობაზე კვლევის მონაწილეთა შეფასებებს, შეგვიძლია მივიჩნიოთ, რომ მუნიციპალიტეტში ამ მიმართულებით გარკვეული გამოწვევები არსებობს. კერძოდ, კვლევის მონაწილეებთან აღინიშნა, რომ აქტივობები ძირითადად ეთნიკურად ქართველებისთვის ტარდება, ეთნიკური უმცირესობების წარმომადგენლები კი „საერთოდ მოწყვეტილი“ არიან ამ აქტივობებს. აღნიშნულის ერთ-ერთ უმთავრეს მიზეზად ენობრივი ბარიერი სახელდება. შესაბამისად, ქართული ენის შემსწავლელი კურსების ხელმისაწვდომობა და ახალგაზრდული პროგრამა, რომელიც უშუალოდ ამ თემის წარმომადგენლების ინტეგრაციას შეუწყობს ხელს, კრიტიკულად მნიშვნელოვანია მუნიციპალიტეტისთვის.

აქვე გასათვალისწინებელია, რომ რაოდენობრივმა კვლევამ ასევე გამოკვეთა, რომ ახალგაზრდებისთვის მნიშვნელოვანია ისეთ სერვისებზე ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფა, როგორებიცაა სახელვნებო/კულტურის წრეებსა (33%) და საბანაკე პროგრამებზე (25%) ხელმისაწვდომობა. რაც შეეხება ბიბლიოთეკაზე/სამკითხველო კლუბზე ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფას, ამას გამოკითხულთა 16% მიიჩნევს მნიშვნელოვნად, ისევე როგორც ახალგაზრდული საქმიანობის სერვისებზე ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფას (16%).²

² დეტალური თვისებრივი ანგარიში, ასევე სრული გრაფიკული ანგარიში შესაბამისი მიგნებებითა და რეკომენდაციებით წარმოდგენილია შესაბამისი დოკუმენტების სახით